

A Fővárosi Ítéltábla a Nagykanizsai 1. számú Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek dr. Sárkány Izolda jogtanácsos által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. szeptember 13. napján kelt 12.G.41.116/2010/36. számú ítélete az alperes fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.885.860,- (Egymillió-nyolcszáznyolcvanötezer-nyolcszázhatvan) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes projektvezetője **P. P.** árajánlatot kért a felperestől a **számú** főút **Sz.** elkerülő szakaszának építéséhez szükséges beton előállítására. A felperes 2009. november 11-i, 2009. november 23-án módosított árajánlata tartalmazta a teljesítéshez szükséges várható mennyiséget, a helyszínt és a munka megkezdésének márciusi időpontját. Az alperes projektvezetője a 2009. december 17-én kelt megrendelésében elfogadta a bérkeverésre vonatkozó módosított árajánlatot azzal, hogy a munkához szükséges anyagot az alperes szolgáltatja és a szállítás is az alperes feladata. A megállapodás tartalmazta, hogy 1.100,- Ft/m³ áron vállalja a felperes kb. 20.000 m³ CKt-T2 típusú alapbeton legyártását 2010. március végi kezdéssel, amint az időjárás lehetővé teszi. Szóban az is elhangzott, hogy a felperes által teljesítendő mennyiség napi 500 m³ beton, ekként 2-2,5 hónap a teljesítés határideje. A keveréshez szükséges helyet az alperes az ölbői kavicsbánya területén biztosítja. Ez utóbb annyiban módosult, hogy a bánya területén kívül kerül majd a gépsor felállítása. Írásbeli szerződést a felek nem kötöttek.

A felperes rendelkezett a munka elvégzéséhez alkalmas gépsorral és személyi állománnyal. A napi 500 m³ teljesítés napi 10 órai munkával az adott géppel teljesíthető lett volna.

Az alperes megbízásából **P. P.** projektvezető 2010. február végén telefonon arról tájékoztatta a felperest, hogy a munkára a konszernen belüli céggel kell szerződniük, majd a 2010. március 3-i levelében **N. Gy.** alperesi területi igazgató az alperes nevében úgy nyilatkozott, hogy 2009. december 17-én megrendelte a felperestől a beton előállítását, azonban ezt csak konszernen belüli cég végezheti, és kérte ennek tudomásul vételét. Mindezt a 2010. március 25-i levelében megerősítette. Az alperes korábbi jogi képviselője 2010. május 25-i keltű levelében úgy fogalmazott, hogy nem vitás, hogy a felek között 2009. december 17-én létrejött vállalkozási szerződéstől a megrendelő 2010. március 3. napján elállt, köteles megtéríteni a felperes ebből eredő kárát.

A felperes a megrendeléssel kapcsolatban munkát nem végzett, a felek szerződésében meghatározott teljesítési időszakban az adott géppel - más megrendelés hiányában - munkát nem teljesített. A munka szerződésszerű elvégzése esetén a felperes 11.587.000,- Ft haszonra tett volna szert.

A felperes a 2010. június 15-én a Fővárosi Bírósághoz benyújtott és az eljárás során leszállított keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest 11.381.000,- Ft tőke és ennek 2010. május 11. napjától számított késedelmi kamatai, valamint perköltség megfizetésére kártérítés jogcímén a Ptk. 395. § (1) bekezdése alapján. Előadta, hogy ilyen összegű elmaradt haszna származott az alperes elállásából, a felszabadult időben más tevékenységet nem tudott végezni, megrendelés hiányában. A keresete összepszerűségének alátámasztására szakértő kirendelését kérte.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy nem jött létre a szerződés a felek között, mivel **P. P.** projektvezető nem volt jogosult az alperes képviselőre, így a nevében nem szerződhetett. Az alperesnek mint a cégcsoport tagjának a szerződéses gyakorlata az volt, hogy az arra felhatalmazott munkavállaló tárgyal, majd ezt követően az együttes aláírási joggal rendelkező törvényes képviselők kötöttek szerződést. Ez jelen esetben elmaradt. Azért sem jöhetett létre a szerződés a felek között, mert nem állapodtak meg a vállalkozási szerződés valamennyi lényeges körülményében, erre tekintettel a nem létező szerződéstől pedig az alperes el sem állhatott. A jogi képviselő pert megelőzően tett, a szerződés létrejöttére vonatkozó nyilatkozata tévedésen alapult. A jogalapon kívül vitatta az összepszerűséget is. A perben beszerzett műszaki és könyvszakértői véleményeket nem fogadta el, mert álláspontja szerint azok a felperesi követelés alátámasztására alkalmatlanok, ezen túlmenően a felperes azt sem igazolta, hogy a kárenyhítési kötelezettségének eleget tett. Álláspontját alátámasztja az is, hogy a felek az e-mailen adott megrendelést követően nem tettek lépéseket a szerződés teljesítése érdekében, így a felperes nem szerezte be a jogszabály szerint szükséges engedélyt a

telephelyhez, az alperes nem küldött szerződés-tervezetet, nem szolgáltatta a receptúrát, stb.

Kétséges az is, hogy a felperes eleget tudott volna-e tenni a szerződésben foglaltaknak. Végül arra is hivatkozott, hogy a felperes által állított haszonkulcs miatt a szerződés - amennyiben létrejött volna - a jóerkölsbe ütközött volna.

A Fővárosi Törvényszék a bizonyítási eljárás keretében műszaki és könyvszakértői véleményt szerzett be, valamint tanúként hallgatta ki P. P. projektvezetőt és a felperes ügyvezetőjét. A szakvéleményt a felperes elfogadta, annak megfelelően a keresetét leszállította, az alperes az abban foglaltakat, a szakértők szóbeli meghallgatását követően is vitatta és kérte új szakértő kirendelését.

Az elsőfokú bíróság a 2012. szeptember 13. napján kelt 12.G.41.116/2010/36. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére 15 napon belül 11.381.000,- Ft-ot, valamint ennek 2010. május 11. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegével megegyező mértékű késedelmi kamatát, továbbá 692.184,- Ft perköltséget. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg külön felhívásra az állam javára 256.500,- Ft, míg az alperest 643.500,- Ft, a felperesi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt eljárási illetéket.

Az elsőfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy létrejött-e szerződés a felek között, melytől az alperes később elállt. Megállapította, hogy az alperes 2009. november 23-i módosított árajánlata, valamint annak 2009. december 17-én kelt elfogadása és az annak alapján adott alperesi megrendelésre tekintettel a peres felek között megállapodás jött létre, melynek értelmében a felperes beton keverését vállalta az alperes részére. A megrendelés tételére P. P. jogosult volt, erre az alperestől felhatalmazással rendelkezett. A felperes ügyvezetőjének tanúvallomásából kitűnt, hogy az alperesi cégnél tudtak az alperes megrendeléséről. Ezt támasztja alá, hogy az alperes területi igazgatója a 2010. március 3-i levelében megtörtént megrendelésről beszél, illetve az alperes jogi képviselőjétől származó 2010. május 25-i levél is. Sz. J. és P. P. egybehangzó vallomása alapján megállapította, hogy a felek részben a megrendelőben foglaltan írásban, részben szóban létrejött megállapodása kiterjedt a lényeges, illetve az általuk lényegesnek minősített kérdésekre. Nem fogadta el az alperes arra vonatkozó hivatkozását, hogy a lényeges kérdésekben nem állapodtak meg a felek, mert a bíróság álláspontja szerint a munkakezdés ideje meghatározott volt, a vállalkozási díj meghatározását meghaladóan nem szükséges, illetve szokásos elem egy vállalkozási szerződésnek a díjfizetés további feltételeinek meghatározása, vagy a vállalkozó kötelezettségeinek és felelősségének pontosabb körülírása, a minőségvizsgálat rendjének meghatározása. A megállapodás értelmében az anyagot az alperes szolgáltatta volna, ekként a szerződésnek nem volt szükséges feltétele a minőség pontos meghatározása sem, a felperes ugyanis a szolgáltatott anyagot volt köteles feldolgozni. A tényleges munkakezdés előtt az alperes elállt a szerződéstől, a Ptk. 395. §-a értelmében kártérítési kötelezettsége merült fel. Ennek keretében a felperes igényt tartott az elmaradt haszonra is. Az alperes kártérítési kötelezettsége folytán köteles a vállalkozót olyan anyagi

helyzetbe hozni, mintha az elállás nem történt volna meg. Mindemellett a felperest kárenyhítési kötelezettség terheli, amennyiben a felmerülő időben kapacitását más módon hasznosítani tudta volna. Ilyen esetben csak az esetleg meglévő díjkülönbözetre tarthatna számot. A felperes **Sz. J.** tanúvallomásaival igazolta, hogy az adott időszakban egészen 2010. év végéig az adott munkagépet nem tudta használni. Ezzel a géppel csak a szerződésben szereplő betonfajta készíthető el. Mindezekből az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes elmaradt haszonként számot tarthat a vállalkozási díj, valamint a teljesítéssel kapcsolatban előreláthatóan felmerülő költségek különbözetére.

Az alperesi vitatásra tekintettel vizsgálta, hogy képes lett volna-e a felperes az adott munka elvégzésére. Ezt **N. S.** igazságügyi műszaki szakértő igazolta. A szakvéleményt az alperes álláspontjával szemben az elsőfokú bíróság úgy értékelte, hogy a szakértő nyilvánvalóan a perbeli gépet szemrevételezte és annak tulajdonságait mérlegelte a megállapításai megtételekor. E körben értékelte azt is, hogy a helyszíni szemlén az alperes nem jelezte, hogy a felperes nem az adott gépet mutatja be a szakértőnek, illetve életszerűtlen, hogy a felperes megtévesztés céljából szerezzen be egy teljesítésre alkalmas betonkeverő gépsort. Megállapította továbbá a szakértő, hogy a felperes megfelelő személyi állománnyal is rendelkezett a munka elvégzéséhez. Érdemben nem vizsgálta a bíróság, hogy a felperes által végzendő tevékenység az adott helyszínen telepengedély nélkül végezhető lett volna-e, tekintettel arra, hogy a szakértői véleményből kitűnően a felperes a munka tényleges elvégzésére képes volt, amely jogosulttá tette volna a vállalkozási díjra. Az alperes nem tette vitássá azt a felperesi állítást, amely szerint csak az aszfalt keverése telephelyengedély-köteles, míg a betonkeverés esetén ilyen előírás nincs. Az elmaradt haszon mértéke tekintetében az elsőfokú bíróság a műszaki és könyvvizsgáló szakértő közös szakvéleményét fogadta el, amely alapján a felperes a keresetét leszállította. Az alperes ugyan vitatta a rezsióradíjat, illetve az alapozási költségeket, azonban a szakértő megállapította, hogy a helyszíni alapozás nélkül is végezhető lett volna a tevékenység, és az alperes nem jelölt meg olyan jogszabályhelyet, amely kötelezően alkalmazandó rezsióradíjat határoz meg. Az igazságügyi szakértő igazolta, hogy a felperes megfelelően számolta a gázolaj költséget is.

Végül megalapozatlannak találta azt az alperesi hivatkozást, amely szerint a létrejött szerződés jóerkölcsbe ütközés folytán semmis. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kikötött vállalkozói díj, illetőleg ahhoz képest realizálható, a szakértői vélemény szerint mintegy 50 %-os mértékű haszon, összevetve más vállalkozásokkal, az építőiparban jó arányú, de nem kirívóan magas nyereségnek minősül. A peres felek szabadon állapodhattak meg ilyen mértékű vállalkozási díjban. Utalt arra is, hogy **N. S.** igazságügyi szakértő véleménye szerint a bérkeverés konstrukciója általában a vállalkozóra nézve kedvezőbb, a vállalkozó nagyobb haszonra tehet szert. A perköltségről a kereset leszállítása is figyelemmel határozott a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az ügyvédi munkadíj mértékét a vonatkozó IM rendelet előírásai szerint határozta meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes a per érdemére vonatkozó fellebbezést, a felperes a perköltség felemelésére irányuló csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján, figyelemmel arra, hogy a tényállás nem került megfelelően feltárára és a bizonyítást az elsőfokú bíróság az érdemi döntésre kihatóan hiányosan folytatta le. Kérte a felperes perköltségben marasztalását.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a feltárt tények téves értelmezésével jutott arra az álláspontra, hogy létrejött a szerződés a felek között.

Fenntartotta e körben az elsőfokú eljárásban részletesen kifejtett álláspontját, amely szerint nem jött létre a szerződés, mivel **P. P.** nem rendelkezett képviselési jogosultsággal, eljárását az alperes utólag sem hagyta jóvá, a felek a szerződés lényeges feltételeiben nem állapodtak meg, hiszen sem a minőség, sem a keverőtelep helye nem volt tisztázott. A felek visszaigazolást követő magatartása sem támasztja alá, hogy a szerződést létrejötnék tekintették. Az alperes pl. nem küldte meg a szerződéstervezetet - e körben hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a megrendelésben egyértelműen szerepelt, hogy az alperes szerződéstervezetet fog küldeni -, nem határozta meg továbbá a minőségi elvárásait, nem adott receptúrát. A felperes pedig nem intézkedett a felállítandó keverőtelep engedélyezéséről, amely - szemben az elsőfokú ítéletben írtakkal - a kevert beton gyártása esetén is kötelező a 358/2008. (XII.31.) Kormányrendelet alapján. Iratellenesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes nem vitatta a felperes erre vonatkozó előadását.

Jogsértő az elsőfokú ítélet az elmaradt haszon kérdésében is, ugyanis az elsőfokú bíróság által elfogadott 11.381.000,- Ft összeg egy tervezett nyereséget jelent és nem a tényleges haszonkiesést, ami csak reális és ellenőrizhető adatok alapján igazolható. Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy az elmaradt haszon mint kár címén a tényleges haszonkiesés, tényleges vagyoncsökkenés lehet irányadó és követelhető jogszerűen. Hangsúlyozta, hogy a felperes a szerződés teljesítése érdekében semmilyen tevékenységet nem végzett, nem tett előkészületi munkákat, nem kérte meg az engedélyeket, nem kérte a receptúra rendelkezésre bocsátását, stb. Elmaradt haszon érvényesítése csak akkor jogszerű, ha az elállás és a kár, azaz az elmaradt haszon között fennáll az ok-okozati összefüggés, melyet a károsult a kár összegével együtt köteles bizonyítani. Elfogadhatatlan érvelés a felperes részéről, hogy egy olyan szerződés alapján, mellyel összefüggésben munkavégzés, de még előkészületi cselekmények végzése sem történt meg, elmaradt haszon ténylegesen jelentkezhetett, illetve, hogy az érvényesíteni kívánt összeg megközelíti a szerződéses árat. A GK 16. számú állásfoglalás értelmében is a teljesítési határidő lejártához közeli időpontban történő elállás esetén képzeltető el egyáltalán annak lehetősége, hogy a kár a kikötött ellenszolgáltatás értékét megközelíti. Ismét hivatkozott az elsőfokú eljárásban felhívott BDT 2003/774 számon közzétett döntésre, melyben a bíróság kimondta, hogy nem érhet kár a vállalkozót az elállás folytán, mivel a szerződés megkötésének időpontjában még semmilyen munkát nem végzett. Az elsőfokú ítélet indokolása abból a szempontból hiányos, hogy nem tért ki erre az alperesi védekezésre.

Álláspontja szerint a felperes sem a felmerült kárát, sem az okozati összefüggést nem bizonyította. Ezek igazolására alkalmatlanok az igazságügyi szakvélemények. A műszaki szakértő kizárólag a felperesi képviselő előadására hagyatkozva nyilvánított szakvéleményt, nem járt a bányaterületén, nem vizsgálta a munkavégzéshez szükséges állományt. Nem megalapozott a szakvéleménye a gép kihasználtság körében sem, a gyakorlatban 80 % körüli kihasználtság már jónak mondható, a szakértő pedig 100 %-kal számolt. Az alperes által felvázolt ellentmondásokat nem sikerült feloldani a szakértő meghallgatása során sem, a szakvélemény hiányos, önmagával és a perben feltárt egyéb tényekkel ellentétes. Ennek ellenére nem adott helyt az elsőfokú bíróság az alperes új szakértő kirendelésére vonatkozó indítványának. A szakértő nem vette továbbá figyelembe azt az alperesi hivatkozást, hogy a megrendelés alapján a felperes feladata lett volna az organizáció is. A könyvszakértői vélemény egyrészt azért megalapozatlan, mert a megállapításait és számításait a műszaki szakvéleményre alapította, másrészt azért is, mert a szakértő kizárólag a konkrét szerződést nézte, nem viszonyított, nem vizsgált korábbi teljesítéseket, illetve szerződéses állományt. Összehasonlító vizsgálat nélkül nem lehet megalapozott következtetéseket levonni arra, hogy a felperesnél keletkezett-e tényleges vagyoncsökkenés az elállással összefüggésben és annak pontos, reális, elfogadható összegére sem. Végül bizonyítatlan a bíróság kárenyhítési kötelezettség körében tett ítéleti megállapítása is. Az elsőfokú bíróság kizárólag a felperes nyilatkozata alapján döntött arról, hogy annak eleget tett a felperes. Önmagában azonban a felperesi nyilatkozat ennek bizonyítására nem alkalmas. A felperes azonban semmilyen bizonyítást nem ajánlott fel, semmilyen dokumentumot, adatot, ténytet nem igazolt, annak ellenére, hogy a könyvszakértő kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a kárenyhítési kötelezettséggel nem számolt.

A felperes a csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megítélt perköltségnek 1.518.669,- Ft-ra történő felemelését kérte, érdemben arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság a vonatkozó IM rendelet 3. §-a alapján határozta meg a pernyertesség-pervesztesség arányára tekintettel a felperesnek járó perköltség összegét, pedig a felperes az elsőfokú eljárásban megbízási szerződést csatolt, melyben rögzítésre került, hogy az ügyvédi munkadíj a pertárgyérték 10 %-a az elsőfokú eljárásban.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében érdemben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az alperes a fellebbezésében lényegében megismételte az elsőfokú eljárás során előterjesztett védekezését. A fellebbezés a bizonyítékok felülmérlegelésére irányul. Az elsőfokú bíróság azonban az ítélete meghozatalánál az alperes által felhozott érveket és bizonyítékokat megvizsgálta és ennek alapján nem fogadta el azt az alperesi hivatkozást, hogy a szerződés nem jött létre. Ismét hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Gfv.IX.30.293/2009/8. számú ítéletében kifejtett jogi álláspontra, amely szerint a felek nyilatkozatai alapján lehet vizsgálni azt a kérdést, hogy a szerződés létrejött-e és a szerződő felek egymást szerződésben

állónak tekintették-e. Azt is vizsgálni kell, hogy a fél először mikor hivatkozott arra, hogy nem jött létre a szerződés.

Hangsúlyozta, hogy az alperes erre csak a 2010. szeptember 15-én előterjesztett ellenkérelmében hivatkozott először.

Alapítanul vitatja az alperes az elmaradt haszon mértékét is, mert azt szakvélemények állapították meg.

Végül előadta, hogy az alperesi cégcsoport és a felperes között már korábban volt szerződéses kapcsolat, ezért érthetetlen a felperes számára, hogy az alperes hogyan vonhatja kétségbe azt, hogy a felperes rendelkezett a munka elvégzéséhez alkalmas géppel.

Az alperes a csatlakozó fellebbezésre tett ellenkérelmében - az elsőfokú ítélet helybenhagyása esetére - a perköltségre vonatkozó rendelkezés helybenhagyását kérte arra hivatkozással, hogy a megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíj eltúlzott mértékű.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg és a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével jutott arra a téves következtetésre, hogy a peres felek között a szerződés 2009. december 17. napján létrejött.

A Fővárosi Ítéltábla a releváns tényállást a felterjesztett iratok alapján az alábbiakkal egészíti ki.

A 2009. december 17-i alperesi megrendelés elsőfokú ítéletben nem rögzített utolsó mondata szerint: "szerződés-tervezetüket postán megküldjük".

Az alperes a megrendelést követően nem küldött szerződés-tervezetet.

Az alperes a cégcsoport tagja. A felperes és a cégcsoport tagjai között volt már korábban is szerződéses kapcsolat. A felperes irányában is alkalmazott szerződéskötési gyakorlat az volt, hogy a munkára az építésvezető, illetve projektvezető kért ajánlatot, melyre a felperes megtette az ajánlatát. Az esetleges további egyeztetést követően az alperes alkalmazottja megrendelte a munkát, majd a felek írásbeli szerződést kötöttek a megrendelő törvényes képviselőinek cégszerű aláírásával. Így jött létre szerződés a Építő Zrt. és a felperes között az autópálya **N.-B.** közötti szakaszának útépitési munkáihoz meghatározott receptúrájú előkevert beton szállítására 2007. május 14-én (10/A/1).

Más alkalommal az alperes megrendelését nem követte szerződéskötés, azonban ez esetben a megrendelés alapján nem is történt munkavégzés (10/A/2).

P. P. a tanúvallomásában előadta, hogy projektvezetőként a műszaki irányítás és a kapcsolattartás volt a feladata. Bár megrendelést jogosult volt tenni, azonban szerződés aláírására nem volt jogosultsága. Felsőbb utasításra jelen esetben nem jött létre szerződés.

A fentiek szerint kiegészített tényállás alapján a másodfokú bíróság álláspontja szerint alappal hivatkozott az alperes arra, hogy nem jött létre szerződés a projektvezető felperesi ajánlatot elfogadó nyilatkozatával, mert az alperes

képviselőre a projektvezető nem volt jogosult és erről a felperes is tudott, illetve tudnia kellett.

A Ptk. 29. § (3) bekezdése szerint a jogi személy nevében aláírásra a jogi személy képviselője jogosult.

A 2006. évi IV. törvény (Gt.) 149. §-a értelmében a kft. törvényes képviselőt egy vagy több ügyvezető látja el. A 32. § (4) bekezdés kimondja, hogy cégvezető is képviselheti a társaságot, illetve jegyezheti a céget. A 29. § (2) bekezdése szerint a vezető tisztségviselők az ügyek meghatározott csoportjaira nézve a gazdasági társaság munkavállalóit képviselői joggal ruházhatják fel.

A Ctv. 22. § (1) bekezdése szerint a cégnyilvántartás hitelesen tanúsítja a benne feltüntetett adatokat. A 24. § (1) bekezdés h) pontja értelmében a cégjegyzék valamennyi cég esetében tartalmazza a cég képviselőire jogosultak nevét.

A Ctv. 8. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szervezeti képviselő, valamint a cégjegyzés módja csak azonos lehet. A (2) bekezdés pedig azt mondja ki, hogy a cégjegyzés módja önálló vagy együttes.

A Ptk. 222. §-a értelmében képviselői jogot - a törvényen, hatósági rendelkezésen és az alapszabályon alapuló képviselői felül - a képviselőhöz, a másik félhez vagy az érdekelt hatósághoz intézett nyilatkozattal (meghatalmazás) lehet létesíteni.

Az alperes törvényes képviselőre a perbeli időszakban a cégjegyzékbe bejegyzett személyek együttesen voltak jogosultja. A projektvezető nem volt bejegyzett képviselője az alperesnek és a perben nem áll rendelkezésre arra vonatkozó bizonyíték, hogy a felperessel történő szerződéskötésre meghatalmazást kapott volna.

A felperes e körben a BH 1994/96 számú eseti döntés alapján az ún. látszaton alapuló képviselőre hivatkozott, mellyel kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság kifejtette, hogy ez olyan dolgozók tekintetében áll fenn, akik beosztásuknál fogva rendszeres tárgyalásokat folytatnak és a harmadik jóhiszemű személyek a munkáltató, illetve szervezeti képviselője eljárásából (pl. maga küldi a tárgyalásra a dolgozóját vagy annak eljárását már más alkalommal is jóváhagyta) alapos okkal következtetnek arra, hogy az illető személynek képviselői jogosultsága van.

Jelen esetben a másodfokú bíróság álláspontja szerint a látszaton alapuló képviselő nem állapítható meg, egyrészt a felperes által is ismert alperesi szerződéskötési gyakorlatra, másrészt arra tekintettel, hogy a projektvezető által a felperesnek megküldött megrendelés kifejezetten utal arra, hogy szerződés-tervezetet fognak küldeni, azaz a szerződéskötés még hátra van. Ez egyben azt is jelenti, hogy az alperes nem kívánt eltérni a korábbi, a felperes által is ismert gyakorlattól, amely szerint a munkavállalója által megküldött megrendelést nem tekinti szerződéses nyilatkozatnak, a szerződés megkötéséhez a törvényes képviselők által aláírt szerződés szükséges.

A Fővárosi Ítéltábla nem tartotta alkalmazhatónak a felperes keresetének elbírálása körében a felperes által felhívott Gfv.IX.30.293/2009/8. számú döntést sem. Annak tényállása abban a lényeges kérdésben eltért jelen esettől, hogy ott a szervezeti képviselővel nem rendelkező személy az alperes ügyvezetőjének

jelenlétében tárgyalta az alperes nevében a felperessel, és így ennek a személynek az alperes szervezeti képviselője jelenlétében kifejtett tevékenysége és fellépése alapján, majd ezt követően általa az alperes nevében e-mailben tett nyilatkozatok alapján állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a képviseleti eljárásához az alperes hozzájárult. A hivatkozott ítélet azt is rögzíti, hogy a felek ott nem tekintették a szerződés létrejötte feltételének annak írásba foglalását, viszont jelen ügyben az alperes munkavállalója kifejezetten utalt az írásbeli szerződés-tervezet megküldésére.

Abban a kérdésben is az alperes álláspontját osztotta a Fővárosi Ítéltábla, hogy a felek a megrendelést követően teljesen passzív magatartást tanúsítottak, ami - még annak figyelembevételével is, hogy a munkakezdés csak márciusban lett volna esedékes - szintén arra utal, hogy nem tekintették magukat szerződésben állónak. A felperes ugyan állította, hogy a gépsort felkészítette a munkára, elvégezte saját kivitelezésben a kopó alkatrészek cseréjét, azonban erre vonatkozóan bizonyíték szintén nem áll rendelkezésre, továbbá a felperes az elmaradt hasznán túl tényleges kárt, így pl. a karbantartással felmerült költséget nem érvényesített.

A projektvezető szerződéskötése utólagos jóváhagyásának igazolására önmagában az alperes korábbi jogi képviselőjének 2010. május 25-i levele nem alkalmas. A jogi képviselő a szerződés létrejöttére vonatkozó nyilatkozatát utóbb a perben tévedésre hivatkozással vissza is vonta.

A másodfokú bíróság annyiban osztotta az elsőfokú bíróság ítéletben kifejtett álláspontját, hogy amennyiben a megrendelést az alperes képviselőjére felhatalmazott tisztségviselők együttesen tették volna, úgy a Ptk. 213. § (1) bekezdése alapján a szerződés létrejött volna azzal a feltétellel, hogy az ajánlat valamennyi lényeges, illetve a felek által lényegesnek tekintett kérdést tartalmazott. Ezt azonban a másodfokú bíróság a fenti álláspontjára tekintettel már nem vizsgálta.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a bérkeverésre vonatkozó szerződés a felek között nem jött létre a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezése hiányában, mert az alperes nevében a projektvezető nem volt felhatalmazva szerződéskötésre.

Helytállóan hivatkozott erre az alperes, így a létre nem jött szerződéstől nem is állhatott el, erre tekintettel a felperes Ptk. 395. § (1) bekezdésére alapított igénye nem lehetett megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla a fenti indokok alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította.

A döntésre tekintettel a csatlakozó fellebbezés okafigyottá vált.

A felperes az első- és a másodfokú eljárásban is peresztes lett, ezért a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes ügyvédi munkadíjból és fellebbezési eljárási illetékből álló költségeinek

megfizetésére. Az alperes a fellebbezésére 910.500,- Ft illetéket rótt le. Az elsőfokú eljárásban az alperes oldalán felmerült perköltséget a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított és fellebbezéssel nem támadott 705.360,- Ft összegben határozta meg, mely magában foglalja az általa előlegezett 28.000,- Ft szakértők meghallgatásával kapcsolatosan felmerült költséget is. A másodfokú eljárásra az ügyvédi munkadíjat a másodfokú bíróság a fellebbezési pertárgyérték figyelembevételével a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján határozta meg 270.000,- Ft összegben.

Budapest, 2013. év május hó 9. napján

Dr. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsánna sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő